

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingar á lögum um pósthjónustu (Innleiðing Evrópureglna, bréfastassamstæður, leiðrétting)
Ráðuneyti	Innviðaráðuneytið
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	24. júní 2022

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifaþáttum fyrir ríkið

1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifaþættir á fjárhag ríkissjóðs

Að svo stöddu er ekki vitað hvort áformað frumvarp um pósthjónustu hafi áhrif á ríkissjóð. Samkvæmt áformum um lagasetningu pósthjónustu þá er helst tvennt sem gæti haft áhrif á ríkissjóð

Um er að ræða reglugerð, framkvæmdarreglugerð framkvæmdarstjórnarinnar (ESB) 2018/1263 um eyðublöð fyrir veitendur pakkaútburðarþjónustu til að leggja fram upplýsingar samkvæmt reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2018/644. Það er mat ráðuneytisins að rétt þyki að setja heimild til innleiðingar framkvæmdarreglugerðarinnar inn í lög um pósthjónustu þar sem notkun eyðublaðanna kann að vera íþyngjandi fyrir aðila á markaði.

Þá verður lagt til að gera breytingar á 5. mgr. 27. gr. laganna. Í 1. málslíð 5. mgr. 27. gr. laganna kemur fram að alþjónustuveitanda sé heimilt að setja upp á einum stað bréfastassamstæður fyrir alla móttakendur póstsendinga í þéttbýli. Þetta ákvæði var fyrst og fremst hugsað fyrir þéttbýli á landsbyggðinni eða í hinum dreifðari byggðum til að minnka kostnað við alþjónustu.

Ekki liggur fyrir áhrif þessa á póstrekendur eða Bygðastofnun eða aðra haggæðila en kallað verður eftir upplýsingum við undirbúning frumvarps.

- Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?
- Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum
- Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?
- Skorður sem eru settar fyrir útgjöldum og hvatar sem geta haft áhrif á útgjaldaþróun
- Aðskilin umfjöllun um brúttóáhrif á tekjuhlið og gjaldahlið en einnig tilgreind nettóáhrif á afkomu

2. Tekjubreytingar

– Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum

3. Útgjaldabreytingar

– Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum

4. Eignabreytingar

– Sjá sérstakan gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum

5. Aðrir áhrifaþættir varðandi ríkisfjármál

- Samræmi við viðmið og sjónarmið um fyrirkomulag á útgjaldastýringu og umbúnað í fjárlögum

- b) Samræmi við viðmið um framsetningu fjárlaga og reikningshaldslegan grundvöll samkvæmt lögum um opinber fjármál
- c) Uppbygging skattkerfis og tekjuöflunar ríkissjóðs
- d) Forsendur og umbúnaður þjónustugjalda – lagakröfur
- e) Rekstrarform ríkisstarfsemi
- f) Opinber innkaup og útboð
- g) Eignaumsýsla ríkisins
- h) Réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna
- i) Ríkisstyrkir og ívilnanir, þ.m.t. samræmi við reglur ESA, sbr. 61. gr. EES-samningsins. Ath. tilkynningarskyldu með tveggja mánaða fyrirvara.

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

1. **Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:**
 - a) í gildandi fjárlögum - Nei
 - b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs – Ekki liggur fyrir fjárhagsleg áhrif frumvarps fyrir hagaðila. Gert er ráð fyrir að ef lögin muni ná brautargengi og frá því þau taka gildi mun ráðuneytið beita sér fyrir aðlögunartíma.
 - c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar
 - d) Nei
2. **Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?**

Eins og fyrr segir þá liggur ekki fyrir hvort frumvarpið komi til með að hafa áhrif á ríkissjóð.

3. **Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?**

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. **Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið.** Að mati Evrópusambandsins á reglugerð 2018/644 og framkvæmdarreglugerð 2018/1263, sem hér er áformað að setja lagastoð fyrir, ætlað að ýta undirtraust neytenda á því að eiga viðskipti á netinu milli landa með aukinni söfnun og miðlun upplýsinga um pakkasendingaþjónustu. Með evrópureglugerðunum er verið að tryggja gagnsæi gjaldskrá yfir landamæri með það fyrir augum að örva netverslun yfir landamæri. Það kann að auka eftirspurn eftir vörum frá Íslandi en einnig erlendis frá til Íslands. Þó verður að telja líklegt að aðrar breytur, líkt og skattar og gjöld og gengis- og verðmunur ráði mestu um ákvörðunartöku fólks við kaup á vörum frá öðru landi.
2. **Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur? Sbr. lög nr. 27/1999.**
 Ekki hefur verið leitað umsagnar samkvæmt lögum nr. 27/1999 enda eru reglurnar byggðar á reglugerð Evrópusambandsins. Hugsanlegt er þó að reglugerðin verði send ráðgjafarnefndinni til umsagnar. Reglugerðin nær til póstrekanda sem hafa meira en 50 manns í vinnu og í undantekningartilvikum til fyrirtækja sem hafa 25-50 manns í vinnu að mati eftirlitsaðila sem er Bygðastofnun
3. **Samkeppnisbreytingar**
 - a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta). Sárafá fyrirtæki er um að ræða á íslenskum markaði.
 - b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til

hluta starfandi fyrirtækja). Engar líkur á að fyrirtækjum á markaði fækkar vegna þessarar reglusetningar. c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd). Reglurnar geta verið til þess fallnar að auka samkeppni. d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda samkeppni með virkum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum) Á ekki við.
D. Önnur áhrif
1. Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011 – Ath. að skylt er að leggja slíkt mat fyrir Samband íslenskra sveitarfélaga til umsagnar og tilkynna niðurstöðu máls til samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytisins. Á ekki við. 2. Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi) – Ath. tilkynningarskyldu til ESA með fjögurra mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011. Á ekki við. 3. Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000 – Ath. tilkynningarskyldu til ESA með þriggja mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011. Á ekki við. 4. Áhrif á byggðalög. Reglugerð Evrópusambandsins sem og sú breyting sem fyrirhugað er að gera á 27. gr. laganna mun hafa jákvæð áhrif á byggðarlög. 5. Áhrif á frjáls félagasamtök. Á ekki við 6. Áhrif á jafnrétti kynjanna Sé litið til óbirtrar könnunar sem innviðaráðuneytið lét gera um pósthjónustu þá má sjá að konur virðast nýta pósthjónustu meira en karlar og eru ánægðari með pósthjónustuna en karlar. Hins vegar virðist pósthjónustan eins og hún er í dag fullnægja þörfum kynjanna þokkalega en það skal tekið fram að eingöngu var gengið út frá karlkyni og kvenkyni. Sé sérstaklega litið til þessara áforma þá munu evrópureglugerðin aðallega hafa áhrif á Íslandspóst ohf. og aðra stóra póstrekendur en samkvæmt könnuninni voru fleiri konur en karlar meðal viðskiptavina Íslandspósts ohf. og því ættu konur að njóta góðs af innleiðingu evrópureglugerðarinnar sem neytendur í meira mæli en karlmenn. Þá eru konur jákvæðari fyrir bréfabassasamstæðum en karlmenn og vilja í meira mæli, eða 59,6% á móti 53,4% karla, auka notkun bréfabassasamstæðu í pósthjónustu. 7. Áhrif á lýðheilsu. Á ekki við 8. Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir Á ekki við 9. Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri 10. Áhrif á stjórnsýslu, s.s. hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni Á ekki við 11. Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélagshópa, s.s. aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar Á ekki við 12. Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun Vissulega kann það leiða til minna kolefnisspor ef ekki verður lengur þörf í framtíðinni að bera út póst inn á hvert heimili.
E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á
1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag

2. Ekki liggur fyrir hvort, eða hversu mikil fjárhagsleg áhrif frumvarpið mun leiða af sér. Gert er ráð fyrir að ef lögin muni ná brautargengi og frá því þau taka gildi mun ráðuneytið beita sér fyrir aðlögunartíma.
3. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á
4. Nei
5. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat)

F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati

1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR?
2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma?
3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?